

Выпуск 2 / Люты 2022

РЭПРЭСІІ

4 лютага філосаф Уладзімір Мацкевіч, які больш за паўгода знаходзіцца ў СІЗА (абвінавачваецца ў арганізацыі і падрыхтоўцы дзеянняў, якія груба парушаюць грамадскі парадак, ч. 1 арт. 342 КК РБ), пачаў галадоўку ў знак пратэсту супраць беззаконнага працяглага ўтрымання пад вартай і адсутнасці якіх-небудзь следчых дзеянняў у дачыненні да яго. Прадстаўнікі офіса Святланы Ціханоўскай Таццяна Шчытцова, Валер Кавалеўскі і Аляксандр Дабравольскі запісалі [відэа-зварот](#) у падтрымку беларускага інтэлектуала, а Міжнародная Асацыяцыя Гуманітарыяў заклікае [падпісаць ліст](#) у Генпракуратуру РБ з патрабаваннем захавання законнасці ў дачыненні да яго.

Старонка У. Мацкевіча ў фэйсбуку: <https://www.facebook.com/philosopher.in.prison>

З’явіліся падрабязнасці пра палітычныя звальненні на юрыдычным факультэце БДУ: акрамя доктара юрыдычных навук, прафесара Юліі Гаўрыльчанка, “па спісах” таксама [былі звольненыя](#): доктар юрыдычных навук, прафесар Кірыл Тамашэўскі, старшая выкладчыца, дацэнт Таццяна Аўдзеева, кандыдат юрыдычных навук, дацэнт Сяргей Пратасавіцкі.

Вымушана [пакінуць пасаду](#) ў БДУ выкладчык фізкультуры Даўгарукаў Кірыл Андрэевіч, якога раней асуджалі на 13 сутак за тое, што ён “у думках падтрымліваў пратэстоўцаў”.

Студэнтаў БДУ (пацверджана інфармацыя адносна юрфака, ФМА, геафака, філфака, фізфака) [выклікаюць](#) у адміністрацыю на “прафілактычную гутарку” напярэдадні рэферэндуму. У гутарцы прадстаўнікі адміністрацыі згадваюць пра ўжо адлічаных за пратэсты студэнтаў, каб цяперашнія студэнты “не высоўваліся” у лютым. Некаторых студэнтаў [прымушаюць](#) падпісаць дакумент аб тым, што тыя папярэджаныя аб адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасці за ўдзел у масавых мерапрыемствах.

У Мастох выкладчыцу сальфеджыя Галіну Цярэнцьеву [аштрафавалі](#) за рэпост запісу “Белсата” трохгадовай даўніны. У кватэры Цярэнцьевай сілавікі правялі ператрус і канфіскацыю тэхнікі.

Тэлеграм-канал “Рупор БГМУ” і “Светя другім БГМУ чат” прызнаныя экстрэмністамі па заяве пракуратуры Маскоўскага раёна г. Мінска. “Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў” сумесна з “Грамадскім Балонскім камітэтам” [выпусціла гадавую справаздачу пра рэпрэсіі ў беларускіх ВНУ](#).

ПАЛІТЫКА РЭЖЫМУ

У Беларусі [прынятая](#) новая рэдакцыя Кодэкса аб адукацыі. Сярод [новаўвядзеньняў](#): сярэдняя адукацыя становіцца абавязковай для ўсіх; мяняюцца правілы паступленьня ва ўстановы вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі; у ВНУ павялічыцца колькасць месцаў для “мэтавікаў”, некаторым з якіх не давядзецца здаваць ЦТ; з’явіцца магчымасць навучання дзяцей у СІЗА. На думку экспертаў, з прыняццем новай рэдакцыі Кодэкса сістэма адукацыі [становіцца яшчэ менш практычнай і эфектыўнай](#), і ўтрымлівае ў сабе “схаваную форму сацыяльнага рабства”.

10 лютага [прызначаны](#) новы міністр адукацыі. Ім стаў доктар хімічных навук, дацэнт Андрэй Іванец, які з 2019 года ўваходзіць у Савет Рэспублікі, займаючы пасаду намесніка старшыні Пастаяннай камісіі па адукацыі, навучы, культуры і сацыяльным развіцці. Вядома таксама, што А. Іванец быў даверанай асобай А. Лукашэнкі на выбарах 2020 г.

Дзяржава масава задзейнічала студэнтаў-медыкаў з БДМУ для папаўнення недахопу кадраў ва ўмовах чарговай хвалі пандэміі. На працу ў паліклінікі закліканыя інтэрны ўсіх спецыяльнасцяў акрамя стаматолагаў, студэнты 5–6 курсаў лячфака, будучыя стаматологі і фармацэўты некаторых курсаў. Некаторым студэнтам [прапануюць](#) валанцёрства ў паліклініках замест пар, якія потым трэба адпрацаваць.

Адукацыйныя ўстановы [працягваюць ігнараваць](#) правілы эпідэміялагічнай бяспекі: масавыя мерапрыемствы, як правіла, без масачнага рэжыму і сацыяльнай дыстанцыі прайшлі ў школах Мінска, Гродна, Гомеля, Мазыра.

У Беларусі пры Адміністрацыі прэзідэнта [ствараецца](#) Рэспубліканскі савет па гістарычнай палітыцы — пастаянна дзейны орган, які будзе “даваць рэкамендацыі па папярэджанні і спыненні парушэнняў у галіне захавання гістарычнай памяці”.

Згодна з пастановай Савета Міністраў № 29 ад 17.01.2022 у дашкольных і школьных установах Беларусі [павысяцца кошты](#) на харчаванне для дзяцей. У сярэднім кошт абедан і двухразовага харчавання вырасце на 13%.

НЕЗАЛЕЖНЫЯ ГРАМАДЗЯНСКІЯ ІНІЦЫЯТЫВЫ

Пачаўся прыём заявак на арганізацыю панэляў 10-га Міжнароднага Кангрэса даследчыкаў Беларусі, які пройдзе ў Коўне (Літва). Панэлі могуць быць прысвечаныя абмеркаванню асобных даследчых праблемаў ці прэзентацыі вынікаў навуковай дзейнасці. Заяўка можа быць як калектыўнай, так і індывідуальнай. Прыём заявак — да 20 сакавіка 2022 г. Падрабязней: <https://www.icbs.by/post/10th-icbs-call-for-panels-deadline-march-20-2022-4>

“Freedom House” прапануе падтрымку грамадзянскім ініцыятывам, скіраваным на вырашэнне праблемных пытанняў беларускага грамадства на мясцовым і нацыянальным узроўнях, а таксама на прасоўванне дэмакратычных пераменаў у краіне. Заяўкі будуць прымацца ад беларускіх грамадзянскіх груп унутры Беларусі і за яе межамі, калі яны аб’ядноўваюць актывістаў, якія знаходзяцца ў Беларусі і тых, хто быў вымушаны з’ехаць. Заяўкі, адпраўленыя да 15 лютага 2022 года, будуць разгледжаныя да канца лютага. Больш падрабязна [тут](#).

Лятучы ўніверсітэт апублікаваў на сваёй платформе [відэакурс “PR: як наладжваць камунікацыю ў публічнай прасторы”](#). Аўтар курса — Ірына Сідорская, доктар філалагічных навук, выкладчыца, эксперт ў галіне стратэгічных камунікацый. Курс накіраваны на тое, каб дапамагчы людзям прасоўваць свае ідэі і праекты, рабіць іх даступнымі для аўдыторыі, СМІ, партнёраў і спонсараў.

18–19 лютага адбудуцца штогадовыя Лонданскія чытанні па беларускіх даследаваннях. Чытанні прапануюць беларускім навукоўцам унікальную мультыдысцыплінарную пляцоўку для зносінаў. Мерапрыемства пройдзе ў гібрыдным фармаце. Працоўная мова — англійская. Прыём заявак — да 16 лютага. Больш падрабязна [тут](#).

[Пачалася падпіска](#) на выданне “Кароткая гісторыя Беларусі” доктара гістарычных навук Алеся Краўцэвіча. “Галоўная мэта кнігі ў тым, каб <...> кожны беларус мог выразна і лагічна за 10 хвілінаў пераказаць нашу вялікую і слаўную гісторыю”, — адзначае адзін з ініцыятараў падпіскі Глеб Лабадзенка.

“Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў” і “Моладзевы Блок” [арганізуюць курс зум-лекцый](#) па беларускай мове для ўсіх ахвотны “8 крокаў ды беларушчыны!”. Іх правядуць выпускнікі філфака БДУ Алесь Мінаў і Лілія Гусарава.

ПАДРЫХОЎКА ДА РЭФОРМЫ АДУКАЦЫІ

10 лютага Офіс Святланы Ціханоўскай сумесна з платформай беларускай экспертнай супольнасці “Банк Ідэй” правялі ў Вільні на пляцоўцы Еўрапейскага гуманітарнага ўніверсітэта дыскусію на тэму [постсавецкай сістэмы адукацыі](#) і яе магчымых альтэрнатыў. Кіраўнік аддзела Міністэрства адукацыі і навукі Літвы Рычардас Алішаускас і кансультантка па адукацыі, даследчыца, педагог Эгле Пранцкунене падзяліліся вопытам сваёй краіны па рэфармаванні вышэйшай і сярэдняй школы.

Каманда праекта “Беларуская адукацыя на шляху зменаў” правяла [дыскусію “Бізнес-адукацыя”](#) з удзелам бізнесмена Аляксандра Кныровіча і эксперта ў галіне кіравання адукацыяй Святланы Мацкевіч.

МІЖНАРОДНЫЯ МАГЧЫМАСЦІ

Варшаўскі ўніверсітэт адкрыў набор у магістратуру для вывучэння гісторыі краінаў Цэнтральнай і Усходняй Еўропы, Каўказа і постсавецкіх краінаў. Праграма разлічаная на перыяд з 1 кастрычніка 2022 года да 30 чэрвеня 2024 года. Падача заявак — да 20 сакавіка 2022 г. Больш падрабязна [тут](#).

“Беларуская акадэмія” адкрыла набор для беларускіх студэнтаў на анлайн-навучанне па спецыяльнасці “Менеджмент і медыяцыя”. Навучанне праходзіць на беларускай і рускай мовах. Выпускнікі атрымліваюць дыплом еўрапейскага ўзору. Больш падрабязна [тут](#).

Інстытут перспектыўных даследаванняў у галіне гуманітарных навук у Эсэнэ (Германія) з кастрычніка 2022 г. запрашае на навуковыя стажыроўкі са стыпендыямі для даследчыкаў у галіне гуманітарных, культуралагічных і сацыяльных навук. Кандыдаты на атрыманне стыпендыі павінны мець доктарскую ступень (PhD). Прыём заявак — да 28 лютага 2022 г. Больш падрабязна [тут](#).

Інстытут Кенана (ЗША) вядзе прыём заявак на стыпендыяльны конкурс для даследчыкаў і практыкаў, якія вывучаюць палітычныя, эканамічныя, сацыяльныя, культурныя і гістарычныя пытанні, звязаныя з Расіяй і/або іншымі краінамі рэгіёна. Абмежаванні па грамадзянстве няма. Прымаюцца як індывідуальныя, так і групавыя заяўкі. Прыём заявак — да 1 сакавіка 2022 г. Больш падрабязна [ТУТ](#).

Аддзяленне нямецкай і рускай мовы Універсітэта Нотр Дам (ЗША, Індыяна) прымае заяўкі на пасаду выкладчыка рускай мовы з магчымасцю далейшага кар’ернага росту ў гэтай навучальнай установе. Асаблівая ўвага будзе наддзена суіскальнікам з неакадэмічнага асяроддзя. Прыём заявак да 4 сакавіка 2022 г. Падрабязней: <https://apply.interfolio.com/102086>